

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Antal és dr. Czakó Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Czakó Marianna ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes alperes) felperesnek - a Szabó & Dénes Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Dénes Sándor ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes alperes) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. február 21. napján kelt 34.P.20.845/2011/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszám alatt, valamint a felperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperes illetékfizetési kötelezettségét mellőzi; megállapítja, hogy 135.648 (Egyszázharmincötezer-hatszáznegyvennyolc) forint kereseti illetéket az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az alperesnek 150.000 (Egyszázötvenezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A felperes 1.680.000 (Egymillió-hatszáznyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket köteles megfizetni - felhívásra - az állam javára, míg 160.000 (Egyszázhatvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam visel.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperesnél a 2002. szeptember 26-án elvégzett műtét szövődményeként kétoldali hangszalagmozgató ideg elégtelenség alakult ki, amely maradandó egészségkárosodást eredményezett, a felperes beszédhangja érdemlegesen megváltozott, rekedtté vált, terheléskor kifejezetten fullad. Az elsőfokú bíróság a 2009. augusztus 22. napján jogerőre emelkedett közbenső ítéletével megállapította az alperesi jogelőd kártérítő felelősségét az alperesi jogelődnél 2002 szeptemberében végzett műtéti kezeléssel kapcsolatban a felperesnél keletkezett károk vonatkozásában.

A kártérítés összegszerűsége vonatkozásában folytatódó eljárásban a felperes 25.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és járulékai, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint életkorából fakadóan aktív lehetne társadalmi kapcsolatai kiépítésében, azonban hangképzési képességeit elveszítette, nem tud verbálisan kommunikálni, ezért a társadalmi életben folyamatosan hátrányokat szenved. Beszédkészsége elvesztésén túl elnehezült a légzése, amely hátráltatja a mindennapi életben; gyermekei nevelése is nehézséget jelent a számára, nehéz velük a kapcsolattartás, nem tud nekik énekelni, mesélni, egyedül vigyázni rájuk.

Az alperes érdemi ellenkérelmében előadta, hogy a nem vagyoni kártérítés összege eltúlozott, annak meghatározásakor a 2002-es értékviszonyokat kell figyelembe venni, és egyeniesíteni kell a felperes jelenlegi állapotára tekintettel.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.000.000 forintot és ennek 2002. október 1-jétől a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 138.660 forint perköltséget, továbbá az államnak - felhívásra - 764.352 forint kereseti illetéket. Az alperest az állam javára 135.648 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy az alperes felróható magatartása következtében a felperes társadalmi és családi kapcsolatai hátrányosan változtak. Kiemelte: a felperes állapotában javulás nem várható, abban csak átmenti romlás következhet be, így beszéde és légzése továbbra is nehezített lesz. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság a káresemény bekövetkeztekorai ár- és értékviszonyokat is figyelembe véve a felperes nem vagyoni sérelmeinek kiegyensúlyozására 4.000.000 forintot tartott alkalmasnak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az alperes egyaránt fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítés kereset szerinti felemelésére irányult. Álláspontja szerint a megítélt kártérítés eltúlozottan alacsony, az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a felperes életkorát, a rendkívüli mértékben beszűkült családi, társadalmi kapcsolatait és lehetőségeit, azt a tényt, hogy családjával az ...ban él, egy olyan társadalomban, amely a személyes érvényesülés során nem csak, hogy háttérbe szorítja a „nem ép” embereket, hanem kifejezetten érzékelteti az érvényesülési lehetőség hiányát. Hivatkozott arra is, hogy a műtét óta fullad, légzése elnehezült, lépcsőzni, gyermekeivel játszani, emelni nem tud, szexuális élete szinte a nullára redukálódott. Előadta azt is, hogy a műtéti beavatkozást követően mintegy száz kilogramm a testsúlya, amely súlyos önértékelési problémákhoz vezetett. Hangsúlyozta, hogy állapota következtében soha nem lesz képes munkát végezni, ugyanis önmaga ellátása, a mindennapi tevékenységek elvégzése során is segítséget igényel, a

fulladás és ájulás veszélye miatt állandó felügyeletet igényel. Nem vitatta, hogy a kártérítés összegszerűségének meghatározásakor a 2002-ben Magyarországon érvényes ár- és értékviszonyokat kellett irányadónak tekinteni, azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy állapota miatt az ...ban került kiszolgáltatott és kétségbeejtő helyzetbe. Kifejtette: a nem vagyoni kártérítés célja a sérelemmel arányos kompenzáció, az életminőség lehető legelfogadhatóbb szinten tartása, ezért azt a tényt, hogy külföldön él, nem lehet figyelmen kívül hagyni, vagy a felperes terhére értékelni, tekintettel arra is, hogy köztudomású: a mindennapi élet költségei jelentősen magasabbak az ...ban, mint Magyarországon.

Az alperes fellebbezése ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására irányult. Az alperes az elsőfokú bíróság által meghatározott nem vagyoni kártérítés összegét eltúlzottnak találta, álláspontja szerint a káresetkori ár- és értékviszonyok figyelembevételével a felperest ért hátrányok kompenzálására 2.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés alkalmas.

A felperes, és az alperes fellebbezése egyaránt megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta, a Fővárosi Ítélőtábla az arra alapított és a helyesen felhívott jogszabályok helytálló alkalmazásával meghozott ítéleti döntésével mindenben egyetértett.

A Fővárosi Ítélőtábla a fellebbezésekben foglaltakra tekintettel kiemeli, hogy a Ptk. 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségükben beállt negatív irányú változást másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a károkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét is. Kétségtelen, hogy a személyiséget ért kár valójában megfizethetetlen, a nem vagyoni kártérítés elvi alapjait rögzítő 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát, a kártérítési összeg meghatározásánál a bíróságok józanságának, mértéktartásának és elhivatottságának van szerepe.

A nem vagyoni kár megtérítésére ugyanazok a szabályok vonatkoznak, amelyeket a vagyoni károk esetén is alkalmazni kell, vagyis a kárt - a Ptk. 339. § (1) bekezdése és a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultaknak megfelelően bizonyítaniuk kell.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a felperest az alperesi jogelőd károkozó magatartásával okozati összefüggésben ért hátrányos változásokat, miszerint a

felperes életminőségében fiatal nőként alapvető változás következett be, állapota - amelyben javulás nem várható - akadályozza a mindennapi kapcsolatok kialakításában, a gyermekeivel való törődésben, házaselete is elnehezült. A bizonyítékokat okszerűen mérlegelve az azok orvoslásához szükséges kártérítési összeget - a káresemény idején (2002.) érvényesülő ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló jellegű ügyekben folytatott gyakorlatot is alapul véve - helyesen állapította meg. Sem az alperes, sem a felperes fellebbezésében nem jelölt meg olyan - a Pp. 235. § (1) bekezdésének is megfelelően értékelhető - körülményt, amely a mérlegelés szempontjait módosította volna, a fellebbezésekben hivatkozott indokok és érvek nem szolgáltak kellő alappal az elsőfokú bíróság okszerű, logikus és ellentmondásoktól mentes - mérlegelésen alapuló - döntése, és ennek következményeként a kártérítés összegének megváltoztatására. A felperes maga sem tette vitássá fellebbezésében, hogy a kártérítés mértékének meghatározása során a kár bekövetkezésének helyén, és idején érvényesülő ár- és értékviszonyokat kell figyelembe venni, a kár összegének meghatározásakor nem lehet ezért tekintetbe venni azt, hogy a felperes a káreseményt követően olyan országban telepedett le, ahol a mindennapi megélhetés költségei - állítása szerint - magasabbak. A Pp. 235. § (1) bekezdése alapján nem foghatott helyt a felperes azon fellebbezési hivatkozása sem, miszerint az alperes felróható magatartása következtében csökkent a munkaképessége, ugyanis erre a körülményre a felperes az elsőfokú eljárásban maga sem hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdés helyes alkalmazásával határozta meg a pernyertesség-pervesztesség arányát, a Fővárosi Ítéltábla azonban az alperes illetékmentességére [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont] figyelemmel mellőzte az alperes illetékfizetési kötelezettségét, és megállapította, hogy a kereseti illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján ebben a részében az állam viseli.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, míg az ezt meghaladó rendelkezések tekintetében azt helybenhagyta.

Sem a felperes, sem az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperes azonban a nagyobb arányú vesztességére tekintettel köteles - a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján - az alperes részére a jogi képviselete ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

A le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési eljárási illetékből a felperes a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a pervesztessége arányához igazodó mértékű fellebbezési eljárási illetéket köteles a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján felhívásra megfizetni az államnak, míg az alperes illetékmentességére [Itv. 5. § (1)

bekezdés c) pont] figyelemmel az alperes pervesztessége arányához igazodó mértékű fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. szeptember 12.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró